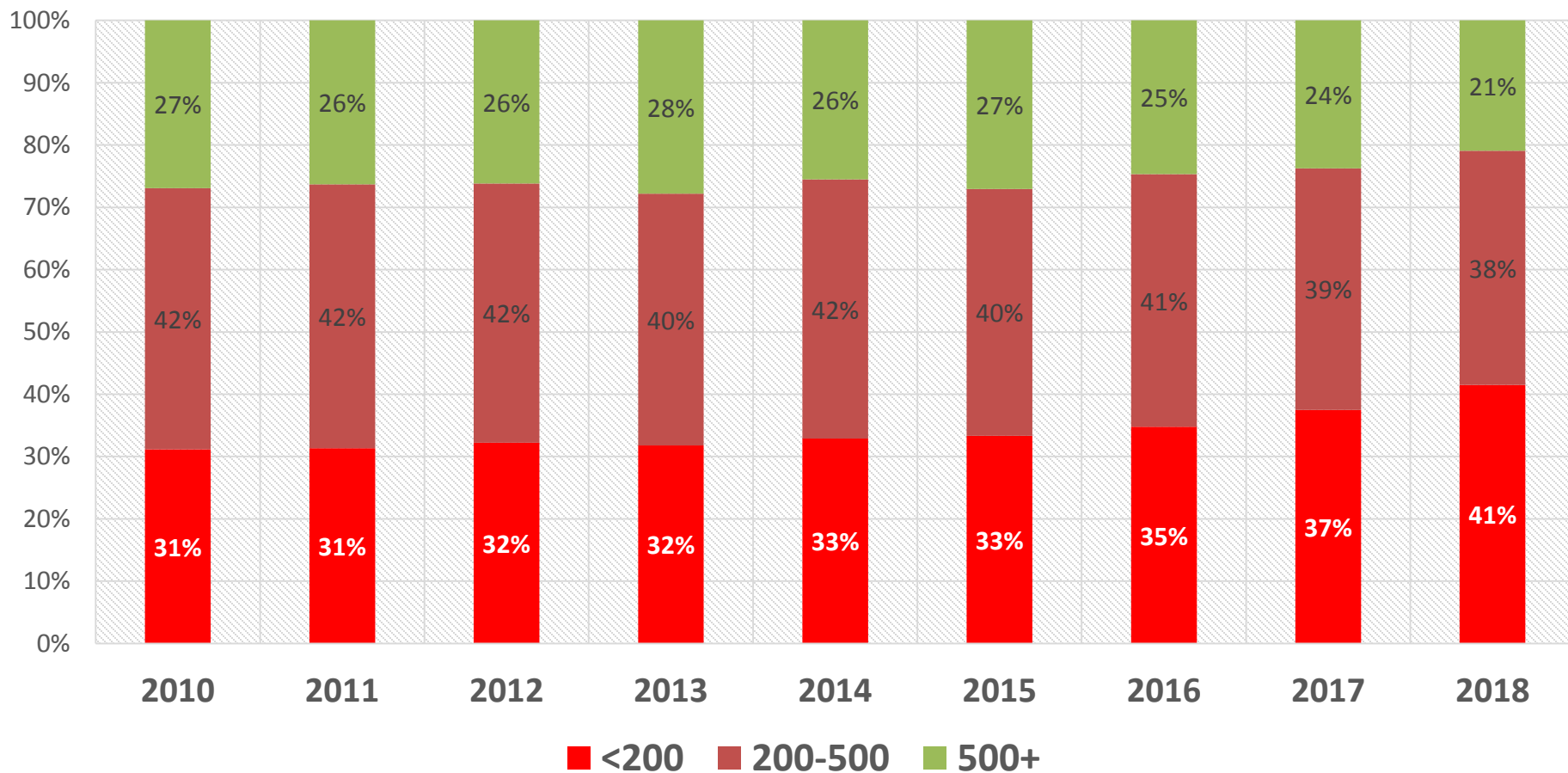

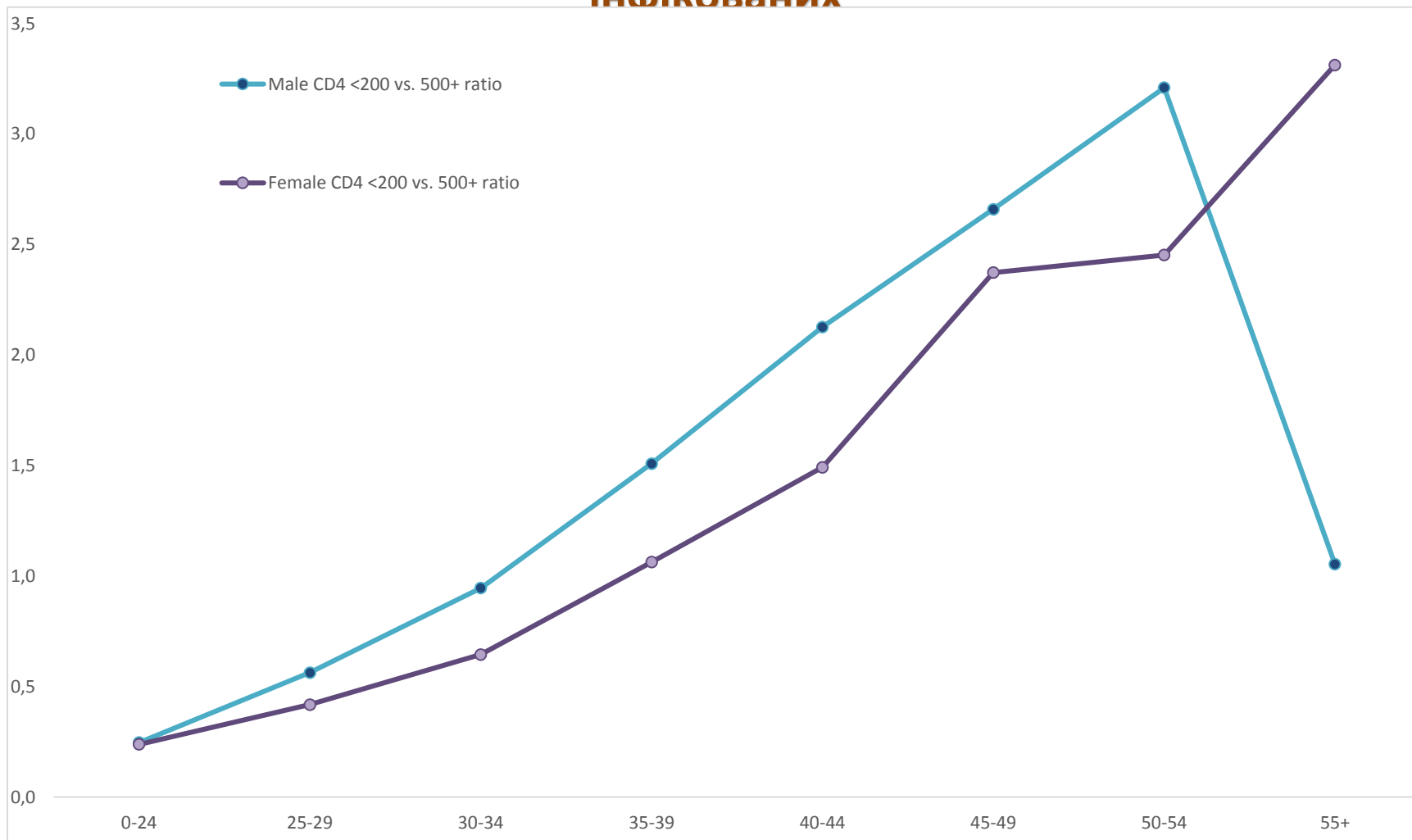
Профіль ЛВІН, які отримують сервіси на пізніх стадіях захворювання, та інших недіагностованих груп населення

Чому ми звертаємо увагу на пізню презентацію на сайтах тестування на ВІЛ-інфекцію?

Джерело даних: база даних «HIV MIS»

Співвідношення чоловіків та жінок, які пізно звернулись за допомогою і мали низький рівень клітин CD4 (<200 клітин CD4) та пацієнтів з високим рівнем клітин CD4 (500+ клітин CD4) на момент реєстрації для надання послуг з підтримки ВІЛ-інфікованих

Де можна виявити недіагностовані випадки ВІЛ-інфекції?

- ✓ Чоловіки
- ✓ 35+
- ✓ Клінічні ознаки
- ✓ Споживачі ін'єкційних наркотиків (колишні чи нинішні, тривала історія ін'єкційного вживання)
- ✓ Сексуальні ризики, наявність ВІЛ-позитивного партнера

Складання профілю груп населення з недіагностованою ВІЛ-інфекцією

Мета даного дослідження полягала у проведенні оцінки недіагностованих випадків ВІЛ-інфекції у 12 PEPFAR регіонах України.

Цілі дослідження:

- описати профілі ЛВІН, у яких, швидше за все, ще не діагностовано ВІЛ-інфекцію;
- визначити бар'єри, що заважають залучити таких людей до послуг з догляду та лікування ВІЛ;
- вивчити мотиваційні фактори та фасилітаторів залучення цих людей до тестування на ВІЛ та лікування ВІЛ-інфекції.

Методологія: вторинний аналіз епіднагляду, програмні й рутинні статистичні дані та якісна частина дослідження (глибинні інтерв'ю з нещодавно діагностованими ЛЖВ).

Група населення, що досліджувалась:

- Чоловіки ЛЖВ віком 35-59 років з низьким рівнем клітин CD4 на момент діагностування ВІЛ-інфекції;
- ВІЛ-позитивні колишні споживачі наркотиків;
- Близьке соціальне оточення ЛВІН (напр., статеві партнери, друзі, які вживають неін'єкційні наркотики, і т.д.);

Профілі дорослих чоловіків, які були пізно діагностовані і мали низький рівень клітин CD4

Неодружені

- Неодружені;
- Не мають роботи;
- Мають підтримку від матері чи бабусі;
- Інваліди або мають великі проблеми зі здоров'ям;
- З низькою самооцінкою;
- Не мають статевих партнерів протягом тривалого часу;
- **Нечасто відвідують медичні установи;**
- **Раніше ніколи не тестувались на ВІЛ.**

Колишні/нинішні споживачі наркотиків

- **Деякі з них є пацієнтами ЗПТ;**
- Повсякденна діяльність – пошуки наркотиків;
- Гуляють з друзями;
- Крадуть речі в супермаркетах і продають, щоб отримати наркотики;
- Їх можна знайти на подвір'ях багатопверхових будинків, біля базарів/супермаркетів, в деяких парках і т.і.

Сімейні чоловіки

- Одружені;
- Мають дітей;
- **Мають основну підтримку з боку матері та дружини;**
- Мають постійну роботу (будівельник, різноробочий, працівники залізниці, продавець, віддалена робота в інтернеті, водій, фотограф, і т.д.);
- Ведуть активний спосіб життя (спорт);
- **Мають ВІЛ-позитивного партнера (деякі з них приховували свій ВІЛ-статус або відмовлялись від лікування)**

Дорослі чоловіки з пізнім виявленням ВІЛ та низьким рівнем клітин CD4: Неправильна діагностика – затримує лікування ВІЛ

- “Протягом останнього часу мене не лікували, **Мені поставили невірний діагноз**. Ну, ... Вони не протестували мене одразу. Мені просто виписали багато антибіотиків.” (випадок пізнього виявлення, Дніпро)
- “... у моїй місцевій лікарні, **ніхто не запропонував мені пройти тест**. Ну, і протягом 2 тижнів мене не лікували належним чином. ... Ну, просто в таких **невеликих містечках, сільській місцевості**, набагато менше розмовляють про таку ситуацію, про ВІЛ. І я думаю, що тут все набагато більше «запущено» ніж у містах.” (випадок пізнього виявлення, Дніпро)
- «Я був у лікарні, **мене лікували від пневмонії**. Ну, вони призначили мені пігулки. Це все. Потім мене лікували, **я знаходився у лікарні протягом місяця**.” (випадок пізнього виявлення, Запоріжжя)
- “Я не звертав уваги, бо це мене якось не цікавила. Я навіть не звертав на це увагу. **Я знав про ВІЛ, але думав, що немає нічого спільного зі мною**.” (випадок пізнього виявлення, Миколаїв)

Дорослі чоловіки з пізнім виявленням ВІЛ та низьким рівнем клітин CD4 : як їм нарешті поставили діагноз?

Дорослі чоловіки з пізнім виявленням ВІЛ та низьким рівнем клітин CD4 : що мотивує та демотивує тестуватись на ВІЛ?

✗ Відсутність інформації, реклама в невеликих містах, сільській місцевості.

✗ Брак знань та навиків консультування про ВІЛ серед медичних працівників сільської місцевості.

Конфіденційність тестування на ВІЛ в невеликих містах та сільській місцевості, використовувати сайти для тестування, які б не асоціювались лише з тестуванням на ВІЛ.

Більше інформації про тестування на ВІЛ і про те, що таке тестування безкоштовне.

Проведення тестів на ВІЛ на **робочих місцях**.

Винагорода за тестування на ВІЛ.

Інформація про **симптоми**, що можуть сигналізувати про ВІЛ-інфекцію.
infection

Зниження стигми серед загального населення – надавати більше інформації про ВІЛ, повідомляти про те, що ВІЛ можна лікувати.

Розповсюдження позитивних історій, щонайменше, в межах свого близького оточення, мотивувати своє оточення до тестування на ВІЛ.

Профілі колишніх ЛВІН

Релігійний

- Лікується в релігійному реабілітаційному центрі;
- Регулярно відвідує церкву (на вихідних);
- Продовжує працювати в реабілітаційному центра або на роботі в церкві;
- Неодружений;
- У більшості випадків не має взаємодії з ЛВІН / іншими друзями з минулого;
- Має деяку підтримку батьків / деякі не мають підтримки сім'ї;
- До реабілітації кілька разів поводили тестування на ВІЛ (нерегулярно);
- Мають досвід ув'язнення;
- Чули та брали участь у програмах зменшення шкоди до реабілітації.

Волонтер

- **Нинішній чи колишній пацієнт ЗПТ;**
- Працює волонтером, соціальним працівником чи має певну співпрацю з місцевою НУО;
- Неодружений;
- Має дуже негативний досвід в отриманні медичних послуг;
- Клієнт програм зменшення шкоди
- **Має досвід тестування на ВІЛ.**

Сімейний чоловік

- Має сім'ю (чоловіка/дружину);
- Деякі мають дітей;
- Має постійну роботу (напр., охоронець, майстер з монтажу кондиціонерів, холодильного обладнання, доставка, вантажник і т.д.);
- **Має дуже негативний досвід щодо отримання медичних послуг;**
- Має деякий досвід в отриманні послуг зменшення шкоди.

Колишні ЛВІН: досвід звернення за медичними послугами до діагностики ВІЛ

Звернення за медичними послугами

Досвід тестування на ВІЛ

Уникати звернень за медичними послугами:

- *«Звичайно, це все життя про мене. Я «уникав» цього. До 2017 року це було саме так. У мене була одна відповідь «все одно якось пройде». Я був двома ногами в могилі, але все ще думав, що «все одно це пройде». Я нічого не робив.»* (колишній ЛВІН, Одеса)
- *«І в такі моменти, навіть коли мене щось турбувало, ... В мене не було причин іти туди?! ... Ти не можеш прийти без грошей? Зазвичай вони виглядають як «ізгої», я знаю це дуже добре, я пройшов. ...«Який сенс туди йти? Для чого? Терпіти приниження, послухати купу якихось противних речей і вийти звідти?!»* (колишній ЛВІН, Запоріжжя)

Нечасті візити-→ лише в термінових випадках

- Травми, сепсис, пневмонія, гепатит С, ТБ
- Усі звертаються до стоматологів

Регулярні медичні огляди:

- Лише один учасник, у якого на той час була робота

- **Більшості ніколи не пропонували тестування на ВІЛ у медичних закладах** *“Ні, мені ніколи... Я не думав, що в мене такі захворювання. Але до цього, у будь-якому разі ... ну, я не пам'ятаю жодного разу, щоб хтось мені його де небудь запропонував, ні разу.”* (колишній ЛВІН, Київ)

- **Немало випадків, коли тест пропонувався, але пацієнти відмовились** *«Напевно, так, я не сприймав це серйозно, оскільки всі ми думаємо, що це ніколи мене не торкнеться, а потім виявляється, що це торкнулось і мене.»* (колишній ЛВІН, Одеса)

Колишні ЛВІН: досвід програм з профілактики ВІЛ

- **Більшість має позитивний досвід роботи програм профілактики ВІЛ:**

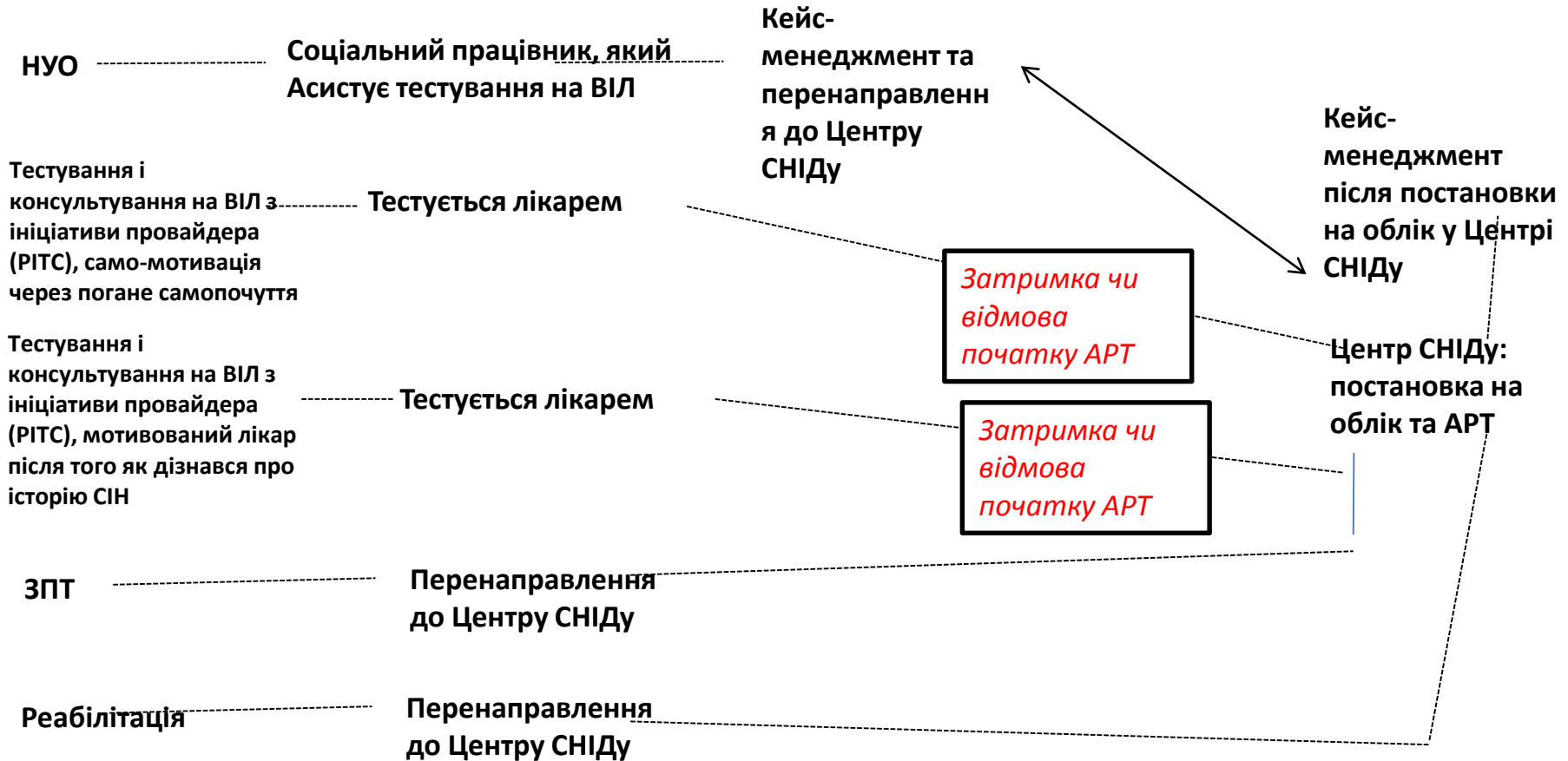
- *“Ставлення. І всі, як я, теж були там...”* (колишній ЛВІН, Одеса)
- *“По-перше, це можливо отримати без грошей... Я не кажу, що грошей на шприци не було, але навіть витратити гроші, коли хлопці дають його вам безкоштовно. Ви можете прийти, коли вам потрібна порада, там можете щось запитати, ви завжди можете з ними поговорити ...”* колишній ЛВІН, Запоріжжя)

! Мають позитивний досвід програм профілактики, але відмовились пройти тестування на ВІЛ

- **Відмовились пройти тестування**

- *«Так. Вони пропонували пройти тестування на ВІЛ швидкими тестами. Але я кожного разу відмовлявся.»* (колишній ЛВІН, Одеса)
- *“Так, я відмовився. Я казав, що не маю часу , і що я поспішаю.”* (колишній ЛВІН, Дніпро)
- *«Так, я боявся. Ну, загалом, я якось про це не думав. Я думав, що це мене не стосується. І я просто... просто втік.»* (колишній ЛВІН, Київ)

Колишні ЛВІН: шлях до ВІЛ діагностики

Колишні ЛВІН: відмова від лікування ВІЛ-інфекції

- **Довіряють друзям більше ніж лікарям:** «Я вийшов і поспілкувався з хлопцями, які вже приймали терапію. Вони мене трохи налякали тим фактом, що ці препарати досить токсичні. Вони сказали, що препарати дуже погано засвоюються, що не кожен може вижити, ну і є побічні ефекти: поганий сон, розлади шлунку, хитка нервова система, т.і. ... **Я подумав, що на сьогоднішній день, наші лікарі не дуже обізнані з цією інфекцією.** І, можливо, вони не знали, що рекомендували...» (колишній ЛВІН, Київ)
- **Відмовляються приймати АРТ, оскільки їх можуть госпіталізувати:** «Вони кажуть: «Я не можу туди їхати, бо в мене погана печінка, або у нього погані лімфатичні вузли. І мене слід госпіталізувати. **Але я цього не хотів, бо в лікарні не мав би доступу до наркотиків.**» (колишній ЛВІН, Київ)
- **Спільнота СНІД-дисидентів:** «Ну, я розмовляв з цими людьми, які не хотіли їхати сюди на терапію. ... вони не вірили усій цій інформації. У нас була група людей, які не вірили в усе це. І ми це заперечили.» (колишній ЛВІН, Миколаїв)

Колишні ЛВІН: виклики для тестування та лікування ВІЛ

- Не звертаються за медичною допомогою без крайньої потреби/екстренного випадку;
- **Відмовляються проходити тест в НУО, навіть якщо вони є її клієнтами;**
- Більшість реабілітаційних центрів не співпрацюють із медичними закладами чи НУО, які можуть надавати послуги тестування на ВІЛ;
- Більше покладаються на думку друзів, ніж лікарів → міф про те, що ВІЛ не існує, а лікування – неефективне.

Колишні ЛВІН: інформація / мотивація щодо тестування на ВІЛ

✗ Загальна реклама, громадські заходи
“Ну, так. Особливо якщо людина зайнята... Ну, якщо він вживає наркотики..., тоді, загалом, він приділяє мало уваги цій інформації.... Він майже не приділяє уваги. Він не цікавиться.” (колишній ЛВІН, Дніпро)

✓ Орієнтація на різні групи населення
«Ну, по-перше, це має бути 100% ... Для різних верств населення вона має бути різною. Для підлітків до 18 років це має бути одна реклама. Вона має бути яскравою, цікавою. Реклама має подобатись і бути зрозумілою. Для людей віком 18 – 30 років це...або навіть 21-30 років. Реклама має відповідати рівню їх сприйняття. Ну, і старше покоління також. Тобто, люди віком від 40 або 50 років. Для кожної з груп людей це повинно бути у вигляді реклами.»(FPWID, Kyiv)

Тестування людей з клінічними станами, які можуть бути маркерами ВІЛ-інфекції

«Можливо, деякі захворювання, які біль-менш пов'язані зі статусом ВІЛ. Той самий кандидоз. ... потрібно зосередитись на імунodefіциті тим, хто часто хворіє, а вам потрібно перевірити їх на наявність ВІЛ-інфекції...» (колишній ЛВІН, Миколаїв)

Вичерпна інформація і підтримка з боку соціальних та медичних працівників

Прагнення бути здоровим, очікуване для різних категорій населення

Особисті історії людей, які живуть з вірусом ВІЛ, а не тільки від представників груп ризику

Повідомлення про те, що тестування і лікування ВІЛ є простим і доступним

Профіль послуги соціального нетворкінгу (SNS)

Мати одначка

- Незаміжня жінка середнього віку;
- Має дітей і характеризує себе як гарна мати, яка піклується про своїх дітей;
- Має основну підтримку з боку батьків та родичів;
- Має постійну роботу;
- Ніколи не вживала наркотики;
- “Живе нормальним життям”;
- В минулому мала стосунки з ЛВІН/ЛЖВ;
- Партнер приховував свій ЛЖВ-статус та статус ЛВІН;
- **Регулярно звертається за медичними послугами;**
- **Не має досвіду тестування на ВІЛ (крім випадків тестування під час вагітності);**
- Іноді отримує презервативи в рамках профілактичних програм.

Друг ЛВІН

- Переважно однаки;
- Вживають алкогольні напої;
- Час від часу вживають наркотики;
- Деякі мають постійну роботу (таку як будівельник, шиномонтажник, працівник залізниці, т.і.);
- **Має велику мережу різних друзів та рівних серед ЛВІН, колишніх ЛВІН, усіх інших з близького оточення;**
- Мають кілька статевих партнерів;
- Деякі мають досвід ув'язнення;
- Мають підтримку з боку матері чи інших осіб, близьких родичів (таких, як брат чи сестра);
- Чули про послуги профілактики;
- Деякі представники користувались послугами профілактики та тестування на ВІЛ раніше;
- **Уникають звернень за медичними послугами.**

У стосунках зі ЛВІН

- Емоційно залежний від партнера;
- Деякі з них мають дітей;
- Мають постійну роботу;
- Деякі мають досвід ув'язнення;
- Мають підтримку з боку сім'ї та друзів;
- **Звертаються за медичними послугами лише в разі крайньої потреби/екстренних випадків;**
- **Деякі з них отримували послуги зменшення шкоди зі своїм партнером;**
- **Не мають досвіду регулярного тестування на ВІЛ.**

Послуга соціального нетворкінгу (SNS) : досвід отримання медичних послуг до проведення діагностики ВІЛ

Звернення за медичними послугами	Досвід тестування на ВІЛ
<p>Ухиляння від медичних послуг:</p> <ul style="list-style-type: none"> «Ні. Насправді, я не ходжу туди. Я проти цього, я взагалі не люблю лікарні з дитинства. Я навіть ні на що не скаржусь, однак у мене дуже багато захворювань, хвороби шлунка та інші.» (контакт SNS, Запоріжжя) 	<p>Було запропоновано пройти тест, але відмовився → побоювся дізнатись про ВІЛ статус</p> <ul style="list-style-type: none"> «Так, до речі. Коли мене госпіталізували через проблеми з рукою, мені запропонували пройти тест на ВІЛ. Але на той момент я відмовився. Тому що ... ну, по-перше, я не був готовий до цього тесту. По-друге, я боявся дізнатись про такі речі.» (контакт SNS, Київ)
<p>Нечасті візити:</p> <ul style="list-style-type: none"> «Так, звичайно. Якась стоматологічна клініка, що... Ну, немає значення як часто я відвідував лікарню. Здебільшого, мене лікували вдома. Я захворів, застудився – я прийняв кілька пігулок, чи трохи чаю з лимоном.» (контакт SNS, Миколаїв) 	<p>Було запропоновано пройти тест, але відмовився → впевненість у ВІЛ-негативному статусі</p> <ul style="list-style-type: none"> «Були пропозиції, але я знав, скажемо, я знав, що здоровий, що мені це не потрібно. Допоки я не завагітніла.» (контакт SNS, Дніпро)
<p>Регулярні медичні огляди:</p> <ul style="list-style-type: none"> «Я проходжу, у нас є планова комісія, ..., наразі ми проходимо медичну комісію до початку навчання в школі.» (контакт SNS, Одеса) 	<p>Пройшла тест на ВІЛ лише протягом вагітності, ніколи раніше не пропонували пройти тест на ВІЛ.</p>

Контакти соціального нетворкінгу (SNS) ЛВІН: доступ до послуг профілактики ВІЛ

- Мають деякий випадковий досвід отримання послуг;
- Разом зі статевим партнером;
- Отримав презервативи від кейс-менеджера після діагностики ВІЛ;
- Первинна профілактика (інформація та презервативи від соціальних служб);
- Отримував послуги протягом періоду ув'язнення.

“... Це круто, коли, наприклад, ці послуги безкоштовні, презервативи безкоштовні. Вони дали мені деякі інформаційні матеріали, я їх там прочитав. Ці матеріали були досить корисні...” (контакт SNS, Київ)

Контакти соціального нетворкінгу (SNS) : шлях до діагностики ВІЛ

Контакти соціального нетворкінгу (SNS) : мотивація до тестування на ВІЛ

Загальна реклама

- «... Я не знаю про рекламу. Це в основному...Якщо особа хвилюється за своє здоров'я, він/вона пройде тестування на ВІЛ та інші хвороби. Якщо особа не турбується про своє здоров'я, незалежно від того що він/вона бачила і де, він/вона ніколи не піде до лікарні». (контакт SNS, Дніпро)

Грошова мотивація «Ну, по-перше, це грошова мотивація. Ну, людей в нашій країні, чомусь, більше цікавить грошова мотивація ніж власна ініціатива. ... Я просто пам'ятаю себе "... 70 гривень за 2 хвилини, які ви отримуєте для проведення тесту, це дуже цікаво та чудово.» (контакт SNS, Київ)

Короткі та привабливі відеоролики в медичних закладах «І там (у лікарні) ми переглянули мультфільм про ВІЛ-інфекцію загалом ... Про те, що це таке і як воно впливає на ці клітини. Тому я дивився цей мультфільм. По-перше це мене дуже надихнуло. Я думаю, що для всіх інших пацієнтів, не тільки для ВІЛ-інфікованих, може бути цікавим показ того як працює організм людини і що відбувається з клітинами. ... цей мультфільм настільки запам'ятався! "

Короткі відеоролики з медичними експертами «На роботі я бачив відео, коли медсестра розповідала чим гепатит відрізняється від ВІЛ. I saw video at work, when a nurse told. how hepatitis differs from HIV. Дуже просто, але це було переконливо.» (контакт SNS, Дніпро)

Цілодобова (24/7) доступність консультацій соціальних працівників, які нададуть вам інформацію та адресу для отримання підтримки.

Мотивація бути здоровим

Особисті історії ЛЖВ, а не тільки представників груп ризику

Висновки: Чому люди не звертаються за тестуванням на ВІЛ, якщо воно доступне?

- Погано розвинута поведінка стосовно здорового способу життя;
- Відсутність інформації про ВІЛ а також те, що загроза зараження ВІЛ ніколи не сприймається;
- Ніколи раніше не пропонувати пройти тестування на ВІЛ;
- Негативний досвід щодо послуг охорони здоров'я (неправильний діагноз, ставлення);
- Брак довіри провайдерам системи охорони здоров'я;
- Прогалини між різними постачальниками послуг (медичні заклади, реабілітаційні та ВІЛ сервіси, які надаються в НУО) зустрічаються все ще часто;
- Стигма та дискримінація у ставленні до ЛЖВ, ЛВІН, інших споживачів наркотичних речовин чи представників інших уразливих груп;
- Процес отримання медичних консультацій та лікування, і оплата послуг вимагає багато часу;
- Страх прямого або непрямого розкриття ВІЛ статусу;
- Страх отримати діагноз, невпевненість у житті після отримання діагнозу, відсутність знань про ефективне та безкоштовне лікування.

Колишні ЛВІН, випадки пізнього виявлення з низьким рівнем клітин CD4 та деякі суб-групи соціального нетворкінгу є найбільш важкодоступними групами населення. Але існує кілька рекомендацій, які можуть бути корисними:

- Руйнування міфів про ВІЛ, використовувати підхід “U=U”;
- Відновлення довіри до лікарів та медичних послуг;
- Надання додаткових консультацій для покращення психічного здоров'я та підвищення мотивації бути здоровим;
- Використання сімейної мережі (матері, подружжя) для мотивування цих людей пройти тестування та розпочати АРТ;
- Надання тесту на ВІЛ у пакеті з іншими медичними послугами та тестами, які можуть бути менш стигматизованими;
- Винагороди;
- Надання медичним працівникам чітких процедур:
  - коли проводити тестування на ВІЛ;
  - хто є цільовою групою;
  - де в нас більша кількість випадків невиявлення ВІЛ;
  - які повідомлення можуть мотивувати різні групи населення пройти тест на ВІЛ;
  - запровадити інструмент поведінкового скринінгу на ВІЛ для усіх закладів, в яких проводиться тестування на ВІЛ;
  - поліпшити тестування на ВІЛ на основі симптомів;
  - Покращити обізнаність медичних працівників про симптоми (особливо на рівні первинної ланки закладів охорони здоров'я).

Комунікаційні повідомлення, що можуть допомогти охопити недіагностовані групи населення

- ВІЛ є хронічною хворобою, як багато інших, якщо ви приймаєте АРТ;
  - Цільова інформація від медичних працівників, соціальних працівників, факти, особисті історії ЛЖВ;
  - Акцент на бажанні будь-якої людини бути здоровою;
  - Акцент на можливості мати щасливе і здорове сімейне життя;
  - Зменшення стигми стосовно ВІЛ, більше інформації про те як ВІЛ-інфекцію можна лікувати та пригнічувати для подальшої передачі;
  - Інформація про те, що прийом АРТ є легким і ефективним;
  - Більше інформації про ВІЛ та сайти тестування на ВІЛ в малих містах та сільській місцевості.
- ✘ Нецільова реклама не мотивує до тестування на ВІЛ.